St. Claret College

Autonomous Bengaluru

UG End Semester Examination May 2025

II Semester B.Com/B.Com.TTM/BBA/BCA/BSC/BA

Panchatantram-Apareekshihakarakam Grammer & Translation

TIME : 3.00 Hrs.	Language: Sanskrit-II, Code : SN224	Max. Marks : 80

Instructions :
1) Verify and ensure that the question paper is completely printed.
2) Any discrepancies or questions about the exam paper must be reported to the COE within 1 hour after the examination.
3) Students must check the course title and course code before answering the questions.

I समीचिनं उत्तरम् चित्वा लिखत । **10x1=10**

Choose and write the correct answer.

1. पञ्चतन्त्र कर्ता कः?
   अ) विष्णुशर्मा आ) सोमशर्मा इ) देवशर्मा ई) नारायणः
2. नरेण किं न कर्तव्यम्?
   अ) सुपरीक्षितम् आ) परीक्षितम् इ) विज्ञातम् ई) कुपरीक्षितम्
3. मणिभद्रः स्वप्ने क्षमणकरुपिणम् कम् अपश्यत्?
   अ) विद्यानिधिम् आ) जलनिधिम् इ) गुणनिधिम् ई) पद्मनिधिम्
4. 'अयं निजः, अयं परः' इति गणना केषां भवति?
   अ) उदारचरितानाम् आ) लघुचेतसाम् इ) बुद्धिमताम् ई) गुणवताम्
5. वने प्रायः किं परिधानं (वस्त्रं) भवति?
   अ) वल्कलम् आ) अम्बरम् इ) वेष्टि ई) शक्तिः
6. लोभाविष्ट-चक्रधर-कथां ब्रह्मणाय का वदति?
   अ) ब्रह्मणी आ) नकुलः इ) लोभविष्टः ई) भैरवानन्दः
7. ब्राह्मणपुत्राः कस्य मठं जग्मुः?
   अ) भैरवानन्दस्य आ) नित्यानन्दस्य इ) नागानन्दस्य ई) सत्यनन्दस्य
8. ब्रह्मणपुत्रेषु कतमः ताम्रं गृहीत्वा निवृत्तः?
   अ) प्रथमः आ) द्वितीयः इ) तृतीयः ई) चतुर्थः
9. 'वडवानलम्' कः बिभर्तु श्क्नोति?
   अ) नदी आ) नदः इ) सरः ई) समुद्रः
10. कः शूलम् आरोपितः?
    अ) मणिभद्रः आ) क्षपणकः इ) नापितः ई) पद्मनिधिः

ST. CLARET COLLEGE LIBRARY Bengaluru-13 AUTONOMOUS

II **एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत ।** **1x10=10**

Answer any one of the following.

11. संस्कृत साहित्ये कथा साहित्यस्य उगम विकासं विशदयत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.

Write an essay on Sanskrit Katha Sahithya

12. ब्रह्मणी–नकुल कथा विवृणुत।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ-ಮುಂಗುಸಿಯ ಕಥೆ ವಿವರಿಸಿ.

Narrate the story of Brahmani-Mangoose story.

III **द्वयो विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत।** **2x4=8**

Write short notes on ANY TWO of the following.

13. हितोपदेशः
14. वेतालपञ्चविंशतिः
15. चक्रधरः
16. मणिभद्रः

IV **एतत् गद्यभागं कन्नड भाषायाम् आङ्गल भाषायाम् वा अनुवादत्** **1x10=10**

Translate the prose passage into Kannada or English.

17. अत्रान्तरे च यथनिर्दिष्टः क्षपणकः सहसा प्रादुर्बभूव। अथ स तमालोक्य प्रहृष्टमना पथा आसन्नकाष्टदण्डेन तं शिरसि अताडयत्। सोऽपि सुवर्णमयो भूत्वा तत्क्षणात् भूमौ निपतितः। एतत् सर्वं तत्रैव स्थितं नापितेन दृष्टम्। अथ स श्रष्टी निभृतं स्वगृहमध्यं कृत्वा नापितं सन्तोष्य प्रोवाच–"तदेतत् धनं वस्त्राणि च मया दत्तानि गृहण। भद्रः पुनः कस्यचित् न आख्येयोऽयं वृत्तान्तः" इति।

अथवा

स आह "भो श्रवक! धर्मज्ञोऽपि किमेवं वदसि किं वयं ब्राह्मणसमानाः? यत आमन्त्रणं करोषि। वयं सदैव तत्कालपरिर्थया भ्रमन्तो भक्तिभाज श्रावकम् अवलोक्य तस्य गृहे गच्छामः तेन कृच्छादभ्यर्थिताः तद् गृहे प्राणधारणमात्रम् अश्नक्रियां कुर्मः। तत् गम्यतां नैवं भूयोऽपि वाच्यम्"।

V **चतुर्णा वाक्यानां ससन्दर्भं विवृणुत ।** **4x4=16**

Explain with reference to context ANY FOUR of the following.

18. अहोः! धिक् इमां दरिद्रताम्।
19. भोः श्रेष्ठिन्! मा त्वं वैराग्य गच्छ।
20. को बिभर्ति वडवानलम्।
21. ताम्रं यथेच्छया गृहीत्वा प्रथमो निवृत्तः।
22. उदार चरितानां वसुधैव कुटुम्बकम्।
23. वरं बद्धिर्न सा विद्या इति।

VI संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

24. एषां समासानाम् उदाहरण लिखत (पञ्चानामेव) । **5x1=5**

1) कर्मधारय: 2) द्विगु समास: 3) द्वन्द्व समास:
4) तत्पुरुष: 5) नञतत्पुरुष: 6) बहुर्वीहिसमास:
7) अव्ययी भावसमास 8) पञ्चमी तत्पुरुष समास

25. वाक्यदोशन् परिहरत (पञ्चानामेव) । **5x1=5**

1) नगरं बहि: उद्यान: अस्ति। 2) अलं विस्तार:।
3) राम: स्वस्ति। 4) शिवम् नम:।
5) एष: बालिका। 6) वृक्षेण फलं पतति।
7) कृष्णस्य अभित: गोपिका: नृत्यन्ति। 8) गृह: परित: उपवनं अस्ति।

VII 26. संस्कृत भाषया अनुवादं कुरुत **1x6=6**

Translate the following prose passage into Sanskrit

There was a village on the bank of the river Yamuna. A brahmin by name Agniswamy lived in it. He was an adopt Vedas. He had beloved daughter by name Mandaravathi. She was an extra ordinary creatin of Bramha. One day three youths came to the village from Kanyakubja.

VIII 27. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत **5x2=10**

चाणक्य: मगधदेशस्य चन्द्रगुप्तमौर्यस्य मन्त्री आसीत्। स: एकस्मिन् उटजे वसतिस्म। एकदा राजा दरिद्रेभ्य: दातुं कम्बलान् दत्तवान्। केचन चोरा: कम्बलान् चोरयितुं चाणक्यस्य उटजं आगता:। तदा शीतकाल: आसीत्। तथापि चाणक्य: कम्बलं विना एव भूमौ सुप्त: आसीत्। आश्चर्यचकिता: चोरा: चाणक्य प्रबोधितवन्त:। ते अपृच्छन अत्र तु अनेके कम्बला: सन्ति। शैत्यमपि अस्ति। तथापि त्वं किमर्थं भूमौ क्बलं विना शयनं करोषि? इति। तदा चाणक्य: अवदत्–राजा दरिद्रेभ्य: दातुं एतान् कम्बलान् दत्तवान एते मम कृते न। एतत् श्रुत्वा चोरा: अपि सज्जनां अभवन्। अन्येषां द्रव्यस्य उपयोग: अधर्म: इति चाणक्यस्य सन्देश:।

प्रश्ना:

1) मगधदेशस्य चन्द्रगुप्तमौर्यस्य मन्त्री क:?
2) चाणक्य कुत्र वसतिस्म?
3) चाणक्यस्य उटजं चोरा: किमर्थम् आगता:?
4) राजा कस्मै दातुं क्मबलान् चाणक्य दत्तवान् आसीत्?
5) चानक्यस्य सन्देश: क:?

*****